

www.oljan.fo

Jan Müller

01 - 05 - 2012

Thor á somu kós - framhaldandi fiskur og olja

Eitt av landsins størstu reiðaríum, Thor í Hósvík fer at halda fram á somu kós sum higartil. Tað merkir, at tað fer at hava fiskiskip og frálandaskip í sínum flota. Hetta ger ein av stjórunum Gunnbjørn Joensen greitt, tá oljan.fo vitjar á virkinum í Hósvík. Um tað mundið vitjað verður hevur felagið júst selt eitt av sínum veteranskipum í frálandavinnuni, Thor Supplier til Kanada. Oljan.fo skilur, at henda stóra fyrirøkan arbeiðir við ætlanum um at gera nýggjar íløgur. Tó at tær ikki verða kunngjörðar enn. Gunnbjørn Joensen vil tó siga so mikið, at Thor framhaldandi fer at vera eitt sokallað kombinerað fiskivinnu- og frálandareiðari. Fiskur og olja Tá oljuvinnan tók dyk á seg eitt nú í Norra vórðu tað fleiri av gomlu og etableraðu reiðaríunum í fiskivinnuni, sum kappaðu á stokkinum og góvu seg í fávningin á tí múgvandi frálandavinnuni. Hetta hava tey í Thor ikki gjørt. Har síggja tey fyrimunir við at vera bæði innan fiskivinnu og frálandavinnu um somu tíð. Hetta er sum at meta sum tvey týðandi bein í eini føyroyskari vinnufyrirøku, sum umframt vøkstur sjálvandi eisini roynir at hava bæði bein væl á jørðini. Thor-flotin telur sum er 14 frálandaskip og knappliga 10 fiskifør. Og vinnustrategiin hjá Thor er framvegis at vera ein fyrirøka, sum arbeiðir globalt, men sum arbeiðir út frá Føroyum. Hugsjónin hjá leiðsluni er alla tíðina at fokusera uppá móguleikar, líka mikið hvar í heiminum tú ert. Gunnbjørn ynskir ikki í hesi samrøðuna at koma inn á tankar teirra um, hvønn veg tað ber, tá tað snýr seg um hugburðin til menningina av føyroyskum vinnulívi, men heldur at fleiri vandar lúra. M.a. heldur hann tað vera skeivt at blanda sáttmálaviðurskifti uppí fiskiloyvi. Tað fer at merkja afturgongd hjá vinnuni heldur enn framgongd. Hetta kann í stuttum sigast í einum setningi. Vit fylgja als ikki altjóðagerðini, leggur hann aftrat. Byrjaði í 1991 Uttan her at fara inn á alla ta spennandi og ótrúligu søguna hjá Thor, so byrjaði tað í 1991við tveimum brøðrum, 22 og 24 ára

gamlir, við einum skipi og einum laksaloyvi. Tað, sum skuldi koma at vera vørumerki hjá Thor-pionerunum, Gunnbirni og bróðurinum Hans Andreassi var at royna nýggjar leiðir og gjarna á øðrum høvum, har man ikki fýrði fyri at royna eftir nýggjum fiskasløgum - við fremmandari manning á dekkinum, men við føroyingum á brúnni og í maskinrúminum. Sum so kann ein siga, at hetta var eisini eitt slag av royndarfiskiskapi brøðurnir Joensen tóku stig til. Fyrsta royndin í frálandavinnuni var í 1997, tá Thor beyð seg fram at taka upp kaðal, sum eitt seismikkskip hevði mist á Munkagrunninum. Henda nýggja og óvanliga uppgávan hjá einum fiskiskipareiðaríi gav íblástur til meira, tí menn sóu, at tað fór at vera brúk fyri framhaldandi hjálp hjá seismikkskipunum. Longu tá vórðu lunnar lagdir undir tað virksema, sum í dag er vorðið flaggskipið hjá Thor, nevniliga veiting av tænastrá til krevjandi seismikkvinnuna. Og hetta sprætt alt úr eignum royndum í heimliga umhvørvinum. Í 1997 keypir Thor skip, sum burturav skal arbeiða í frálandavinnuni. Tað var gamla skúlaskipið Lars A Kruse, sum varð umbygt til sokallað Guard vessel hjá seismikkskipum. Tað fekk navnið Tórsvík og hevur verið ein góð íløg. Í dag er tað í Angola sum Chaseskip. Hetta hevði við sær, at Thorfólkini fóru at vitja seismikkfeløg fyri at vita, hvat alt hetta snúði seg um. Tá vóru teir rættiliga grønar. Men tað endaði við, at teir her sóu nýggjar og spennandi møguleikar. Í 1998 varð gamalt fiskiskip keypt og gjørt út til seismikkvinnuna. Tað var Sanco Chaser. Har eydnaðist at fáa ein trý ára sáttmála. Soleiðis helt gongdin í frálandagerðini av reiðarínum fram og fingur teir í 99 ISM og ISO góðkenningar, sum høvdu stóran týdning fyri at vera partur av nýggju vinnuni. Esvagt Thor í 2001 stovnaðu Esvagt í Esbjerg og Thor í Hósvík nýtt felag Esvagt Thor. Tað var eitt stórt frambrót hjá felagnum, tí skipið fekk eitt ára sáttmála hjá oljuranum BP og var við í fyrstu leitiboringini í Føroyum. Nú góð 10 ár seinni er Esvagt Thor aftur við í eini føroyskari boring. Hesaferð fyri Statoilsamtak við skipinum Faroe Connector, ið skal vera veitingarskip hjá boripallinum Cosl Pioneer. Hetta er eitt gott dømi um, hvussu eitt gott samstarv kann útvikla seg. Hetta samstarv hevur so eisini verið ein lovfjøl hjá føroyskum manningum at koma inn í onnur frálandareiðarí so sum Mærsk. 2003 skuldi gerast eitt merkisár fyri Thor, tá tað kundi flyta inn í nýggjan virkisbygning. Eftir hetta ber til at tilrættaleggja betri og fer reiðaríið í 2005 undir fiskarí við risastóra trolaranum Athenu. Árið eftir verður rækju- og skeljavirkið hjá O.C. Joensen á Oyri keypt. Sum skilt hevur gingið strævið at fáa tað at koyra men í dag vendir gongdin rætta vegin. Nú verður bara arbeitt við skeljum. Í 2006 verða enn tveir risatrolarar keyptir til fiskvinnu í Kyrrahavinum, Poseidon og Hercules. Men tað er í 2008, at felagið av álvara tekur dyk á seg í frálandavinnuni, tá tað fer undir at byggja tvey spildurnýggj og best útgjørdu skip til at veita tænastrá til seismikkvinnuna. Hetta vóru og eru tvey sokallað State of Art skip. Og eftirspurningurin hevur verið hareftir. Enn eitt dømi um hvussu Thor hevur fylgt gongdini fyri at vera í fyrstu røð í tí øgiligu frálandavinnuni eru nýggjastu sertifiseringarnar felagið fekk í 2011, ISO 14001 og OHSAS. Umframt at skapa arbeiði til 150 200 føroyingar, serliga yvirmenn, er Thor í dag við til at halda lív í fleiri føroyskum undirveitarum tað verið sera veitarar av vørum ella

tænastum. Hetta er so víð til at naida øðrum vinnum í gongd í landinum. Felagið hevur lagt seg eftir at royna at keypa inn vørur og tænar í Føroyum, har hetta ber til. Í dag stavar 51% av umsetninginum hjá Thor frá frálandavinnuni. 60% av øllum lønarútreiðslum fara til føroyingar. Skeivur hugsannarháttur Soleiðis sum hugsannarhátturin og støðan í dag er í Føroyum til eina vinnufyrirøku sum Thor og hennara virksemin, so ivast Gunnbjørn Joensen í, um tað er rætt at vera verandi her. Hann heldur, at hugburðurin á vinnulívsøkinum hevur við sær, at vit ganga skjótari og skjótari móti eggini. Vit áttu at lært av td. rækjuvinnuni, har vit áttu 14 skip. Um loyvi var givið til at hava útlendingar umborð vóru fleiri teirra helst framvegis í vinnu. Í staðin høvdu vit kunna notið væl av teimum vitanartungu vinnunum, sum so sanniliga eisini eru ein týðandi partur av virkseminum. Eg eri bangin fyri, at línuflothin kemur út fyri somu lagnu sum rækjuflotin.